

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

No5(5)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 40 sahifa,
22-may, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapijanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – “Yangi O'zbekiston” va “Pravda Vostoka” gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: “Tadbirkor va ishbilarmon” MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers “Yangi O'zbekiston” and “Pravda Vostoka”, Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

“Maktabgacha va maktab ta'limi” jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta'limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo'yicha
ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Matematika fanini o'qitishda kommunikativ va ijtimoiy-psixologik yondashuvlar	10
Esonturdiyev Mamatqobil Nurmamatovich	
Geografik axborot tizimlari (GAT) texnologiyalari asosida bo'lajak geografiya o'qituvchilarining innovatsion kompetentligini rivojlantirish metodikasi	13
Bahromova Muhayyo Imomqul qizi	
Geografiya ta'limida sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanishning nazariy-metodik asoslari	18
Tuyg'unov Murodjon Salimqul o'g'li	
Biologiyani o'qitishda belgili-ramziy ko'rgazmalilik vositalaridan foydalanishning o'quvchilarning tadqiqotchilik faoliyatini rivojlantirishdagi roli	22
Azimov I. T., Daminova F. A.	
PISA 2025 doirasida raqamli ta'lim kompetensiyalarini baholashning innovatsion mexanizmlari	25
Doniyorov Muxiddin Normamatovich, Ishanov Almat Adilxanovich	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining tabiiy savodxonligini oshirishda zamonaviy pedagogik vositalarni qo'llash	28
Abdunazarov Bobir Normurodovich	
Raqamli ta'lim resurslari asosida kredit-modul tizimida talabalarning o'quv faoliyatini takomillashtirish	32
Jumayeva Ra'no To'ychi qizi	
Oila va maktab integratsiyasining shaxs kamolotiga ta'siri	36
Rasulova Dildora Shuhratovna, Raxmatova Zulxumor Alimovna	

PISA 2025 DOIRASIDA RAQAMLI TA'LIM KOMPETENSIYALARINI BAHOLASHNING INNOVATSION MEXANIZMLARI

Doniyorov Muxiddin Normamatovich
Nizomiy nomidagi O'zMPU o'qituvchisi, p.f.f.d. (PhD)

Ishanov Almat Adilxanovich
Berdaq nomidagi QDU mustaqil tadqiqotchisi

Annotatsiya: PISA 2025 xalqaro o'quvchilarni baholash dasturining asosiy yo'nalishlari, yangilanishlari va innovatsion yondashuvlari tahlil qilingan. PISA 2025 siklida ilmiy savodxonlik tushunchasi kengaytirilib, uning barqaror rivojlanish va texnologik jarayonlar bilan bog'liq qaror qabul qilish kompetensiyalarini ham qamrab olishi yoritilgan. Shuningdek, "Antropotsen davrida harakat qilish" konsepsiyasi hamda "Raqamli dunyoda o'rganish" innovatsion yo'nalishining mazmuni tahlil qilingan. Mazkur yo'nalish o'quvchilarning raqamli muhitda mustaqil o'rganish, o'z-o'zini tartibga solish va hisoblash asosida muammolarni hal qilish ko'nikmalarini rivojlantirishga qaratilgan. Tadqiqot natijalari PISA 2025 tizimi zamonaviy ta'lim kompetensiyalarini yanada kengroq qamrab olishga xizmat qilishini ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: PISA 2025, ilmiy savodxonlik, raqamli kompetensiya, innovatsion yo'nalish, antropotsen, o'quvchilarni baholash.

Abstract: The main directions, updates, and innovative approaches of the PISA 2025 international student assessment program are analyzed. In the PISA 2025 cycle, the concept of scientific literacy has been expanded to include decision-making competencies related to sustainable development and technological processes. In addition, the content of the concept "Acting in the Anthropocene" and the innovative direction "Learning in the Digital World" is analyzed. This direction is aimed at developing students' skills in independent learning, self-regulation, and problem-solving based on computational thinking within a digital environment. The research results indicate that the PISA 2025 system contributes to a broader coverage of modern educational competencies.

Key words: PISA 2025, scientific literacy, digital competence, innovative direction, anthropocene, student assessment.

Аннотация: Проанализированы основные направления, обновления и инновационные подходы международной программы оценки учащихся PISA 2025. В цикле PISA 2025 понятие научной грамотности было расширено и включило компетенции принятия решений, связанных с устойчивым развитием и технологическими процессами. Также проанализировано содержание концепции "Действие в эпоху антропоцена" и инновационного направления "Обучение в цифровом мире". Данное направление ориентировано на развитие у учащихся навыков самостоятельного обучения, саморегуляции и решения задач на основе вычислительного мышления в цифровой среде. Результаты исследования показывают, что система PISA 2025 способствует более широкому охвату современных образовательных компетенций.

Ключевые слова: PISA 2025, научная грамотность, цифровая компетентность, инновационное направление, антропоцен, оценка учащихся.

KIRISH

PISA tadqiqotining to'qqizinchi sikli 2025-yilda bo'lib o'tdi, unda 89 ta mamlakat ishtirok etdi. PISA – bu 15 yoshli o'quvchilarning o'qish, matematika va fan sohalaridagi bilim va ko'nikmalaridan real hayotdagi muammolarni hal qilish uchun foydalanish qobiliyatini o'lchashga mo'ljallangan xalqaro o'quvchilarni baholash dasturidir. Uchta asosiy sohadan tashqari, PISA har bir siklda o'zgarib turadigan bitta innovatsion yo'nalishni ham baholaydi. Bundan tashqari, har bir siklda uchta asosiy yo'nalish navbatma-navbat almashib turadi. 2025-yilda asosiy e'tibor ilmiy savodxonlikka qaratiladi, ya'ni savollar va topshiriqlarning aksariyati ushbu yo'nalishni baholashga bag'ishlanadi ^[1].

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Fan savodxonligini baholash tizimi yangilandi. Baholash tizimi fan ta'limi orqali rivojlantiriladigan kompetensiyalarni, o'quvchilar ushbu kompetensiyalarni rivojlantirish uchun zarur bo'lgan bilim turlarini hamda o'quvchilar real hayotda fan bilan bog'liq muammolar va savollarga duch keladigan kontekst turlarini aniqlaydi. 2025-yilda PISA tizimi "ilmiy savodxonlik" tushunchasini yanada kengroq fan ta'limi natijalarini qamrab olish maqsadida kengaytirdi. Ta'rifga ko'ra, ilmiy savodxonlik harakatlarni asoslash uchun fan, barqaror rivojlanish va texnologiyalar haqida asosli mulohaza yuritish qobiliyatini ham o'z ichiga oladi. Bu quyidagi ko'nikmalarni talab qiladi:

- tabiiy va texnologik hodisalarni ilmiy jihatdan tushuntirish qobiliyati;
- ilmiy tadqiqot loyihalarini ishlab chiqish va baholash hamda ilmiy ma'lumotlar va dalillarni tanqidiy talqin qilish qobiliyati;
- global, mahalliy yoki shaxsiy muammolarni o'rganish, ilmiy ma'lumotlarni baholash va ulardan qarorlar qabul qilish hamda asoslangan harakatlarni amalga oshirish uchun foydalanish qobiliyati.

Bundan tashqari, baholash tizimiga "Antropotsenda harakat qilish" tushunchasi ham kiritildi. Ushbu tushuncha inson faoliyati va uning tabiatga ta'sirining intensivlashuvi davrida atrof-muhit muammolari hamda barqarorlik masalalarini hal qilishga qaratilgan kompetensiyalar majmuasini ifodalaydi. O'quvchilarning kompetensiyalariga ta'sir qiluvchi omillar tushunchasi ham o'zgartirildi, bunda asosiy e'tibor tabiiy fanlarga bo'lgan oddiy munosabatdan kengroq tushuncha bo'lgan "tabiiy fanlarga nisbatan o'z taqdirini o'zi belgilash" ko'rsatkichiga qaratildi^[7].

Joriy yilning iyun oyida tabiiy fanlar doirasi va namunaviy savollar qozoq hamda rus tillarini o'z ichiga olgan 25 tilda nashr etildi. "Raqamli dunyoda o'rganish" PISA 2025 ning innovatsion yo'nalishi hisoblanadi. 2012-yildan boshlab yuqorida qayd etilgan uchta asosiy yo'nalishdan tashqari, har bir siklda o'zgarib turuvchi to'rtinchi innovatsion yo'nalish ham baholanib kelinmoqda^[3].

Shunday qilib, 2012-yilda innovatsion tadqiqot yo'nalishi ijodiy muammolarni hal qilish, 2015-yilda hamkorlikdagi muammolarni hal qilish, 2018-yilda global kompetensiyalar, 2022-yilda ijodiy fikrlash hamda 2025-yilda "Raqamli dunyoda o'rganish" yo'nalishi sifatida belgilandi. Baholash tizimiga innovatsion yo'nalishlarni kiritish funksional savodxonlikni yanada kengroq tushunishga imkon beradi. Bundan tashqari, bu 15 yoshli o'quvchilarning "real hayotga tayyorlik" darajasini yanada kengroq baholash imkoniyatini yaratadi.

Raqamli dunyoda o'rganishni baholashning asosiy maqsadi:

- o'quvchilarning raqamli muhitda qay darajada muvaffaqiyatli va mustaqil faoliyat yurita olishlarini aniqlash;
- ta'limda raqamli texnologiyalardan foydalanish va talabalarning o'quv natijalari bo'yicha tegishli hamda taqqoslanadigan ma'lumotlarni taqdim etish.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqotning ushbu yo'nalishida test topshiruvchilarning raqamli muhitda mustaqil o'rganishga tayyorlik darajasi baholanadi. Vazifalar o'quvchilarning yangi tushunchalarni o'rganish va raqamli muhitda muammolarni hal qilish uchun vositalardan (masalan, dasturlar, simulyatsiyalar va modellar) foydalanish qobiliyatini baholashga mo'ljallangan. O'quvchilar har biri to'rtta bosqichdan iborat bo'lgan ikkita 30 daqiqalik vazifalar blokini (modulini) bajaradilar. Ularning darajasini aniqlash uchun oldindan test, interaktiv o'rganish, amaliy qism va muammolarni hal qilish bosqichlari qo'llaniladi^[3].

Baholash tizimi o'quvchilarning vazifalarni bajarish davomida maqsadlarga erishish yo'lidagi yutuqlarini hamda o'quv resurslaridan qay darajada samarali foydalanayotganliklarini aniqlash maqsadida ularning faoliyatini kuzatib boradi. Ta'lim texnologiyalari o'quvchilarning o'rganish usullarini o'zgartirishi mumkin, chunki ular murakkab hodisalarni o'rganish va boshqalar bilan baham ko'rish mumkin bo'lgan g'oyalarning raqamli tasvirlarini yaratish uchun yangi imkoniyatlarni taqdim etadi. Shunga qaramay, o'quvchilarning ochiq va real hayotiy muammolarga duch kelishda texnologiyalardan faol hamda mustaqil foydalanuvchi sifatida foydalanishlari uchun zarur bo'lgan asosiy ko'nikmalar va munosabatlarni shakllantirishga yetarli darajada e'tibor qaratilmagan.

PISA 2025 ning "Raqamli dunyoda o'rganish" baholash tizimi texnologiyalar yordamida o'rganish uchun zarur bo'lgan ikkita asosiy kompetensiyaga qaratilgan: o'z-o'zini tartibga soluvchi o'rganish hamda hisoblash va ilmiy tadqiqot amaliyotlari. O'z-o'zini tartibga soluvchi o'rganish o'rganish jarayonida metakognitiv, kognitiv, xulq-atvor, motivatsion va affektiv jarayonlarni kuzatish hamda boshqarishni anglatadi. Hisoblash va ilmiy tadqiqot amaliyotlari esa tizimlarni o'rganish, g'oyalarni ifodalash va muammolarni hisoblash mantig'i asosida hal qilish uchun raqamli vositalardan foydalanish qobiliyatini ifodalaydi. Shu nuqtayi nazardan, o'quvchilarning raqamli muhitda muvaffaqiyatli o'rganuvchilar bo'lishi muhim ahamiyatga ega^[4].

Texnologiyalar rivojlanib borishi bilan yoshlarning kompyuterlar tobora ortib borayotgan rol o'ynaydigan mehnat bozorida faol ishtirok etishga hamda yangi bilim va ko'nikmalarni egallash uchun texnologiyalardan qanday foydalanish to'g'risida qaror qabul qilishga tayyor bo'lishlari tobora muhim ahamiyat kasb etmoqda. Har bir inson dasturiy ta'minot muhandisi bo'lib yetishmasa-da, kelajakdagi ish o'rinlari odamlardan hisoblash modellari va simulyatsiya qilingan voqealilar bilan o'zaro aloqada bo'lishni hamda raqamli vositalar yordamida muammolarni hal qilishni tobora ko'proq talab qiladi. Texnologik o'zgarishlarning tez sur'atlarini hisobga olgan holda, bugungi kunda talabalar yangi va notanish raqamli muhitda umrbod ta'lim olishni qo'llab-quvvatlaydigan keng ko'nikmalar va qarashlarni rivojlantirishlari zarur [2].

TAHLIL VA NATIJALAR

PISA 2025 "Raqamli dunyoda o'rganish" baholashi PISA dasturi uchun bir qator muhim yangiliklarni taqdim etadi. Har bir test bo'limi talabalar o'z bilimlaridagi bo'shliqlarni to'ldirish uchun turli resurslardan, jumladan qo'llanmalar yoki tayyor misollardan foydalanishlari hamda o'z faoliyatlari bo'yicha teskari aloqaga ega bo'lishlari mumkin bo'lgan zamonaviy raqamli o'quv muhiti sifatida yaratilgan.

Past kirish va yuqori imkoniyat tamoyiliga asoslangan ushbu ochiq muhitda talabalar turli kichik vazifalarga vaqt taqsimlashlari, murakkab muammolarni hal qilish strategiyalarini ishlab chiqishlari hamda o'z yutuqlarini kuzatib borishlari va baholashlari talab etiladi [5].

XULOSA VA TAKLIFLAR

O'quvchilarning natijalari nafaqat savollarga to'g'ri javob berish qobiliyatiga, balki dastur yoki hisoblash modeli shaklida taqdim etilgan yangi tushunchalarni qay darajada aniq tasavvur qila olishlariga qarab ham baholanadi. PISA dasturi ilk bor talabalarning o'z-o'zini boshqarishga asoslangan o'quv jarayonlarini, jumladan motivatsiya va hissiy holatlarni boshqarish ko'rsatkichlarini xalqaro darajada qiyoslash imkoniyatini yaratadi.

Mazkur dalillar innovatsion analitik modellar yordamida javob va jarayon ma'lumotlarini birlashtirish asosida shakllantiriladi. PISA 2025 "Raqamli dunyoda o'rganish" baholash natijalari 2027-yilda taqdim etilishi rejalashtirilgan.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Radjiev A.B., Ismailov A.A., Narziyev J.R., Ahmedov X.P., Tog'ayeva G.O. va boshq. O'quvchilar savodxonligini baholash bo'yicha xalqaro tadqiqotlar dasturi. Qo'llanma. – Toshkent, 2019. – 62 b.
2. Doniyorov M.N. Biologiyani o'qitishda xalqaro baholash tadqiqotlari va uning o'ziga xos xususiyatlari // Inter Education & Global Study. – 2024. – № 5. – B. 341–350.
3. Doniyorov M. PISA, PIRLS, TIMSS xalqaro baholash tadqiqotlari va uning o'ziga xos tomonlari // News of the NUUZ. – 2024. – Vol. 1. – № 1.10.1. – B. 80–82.
4. Doniyorov M. Biologiyadan amaliy mashg'ulotlarni tashkil etishda PISA topshiriqlaridan foydalanish metodikasini takomillashtirish // News of the NUUZ. – 2024. – Vol. 1. – № 1.6. – B. 65–67.
5. Doniyorov M. PISA 2025 tadqiqotlariga doir tajriba-sinov ishlari (O'zbekiston misolida) // Maktabgacha va maktab ta'limi jurnali. – Toshkent, 2025. – B. 817–819.
6. Omonkulov U. Iqtidorli o'quvchilar bilan ishlash metodikasi // Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari / Актуальные проблемы социальнo-гуманитарных наук / Actual Problems of Humanities and Social Sciences. – 2024. – Vol. 4. – № 2.
7. Raxmatov U. Integrativ yondashuv asosida biologiyadan masala va mashqlar yechish fanini o'qitishning nazariy asoslari // News of UzMU Journal. – 2024. – Vol. 1. – № 1.2.1. – B. 178–181.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №5(5)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzirimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.